

Mas Castellar de baix

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Antiga parròquia de Sant Pere de Valldeneu
Emplaçament En un pla inferior del mas Castellar de Dalt.

Coordenades:

Latitud: 41.73685
Longitud: 2.24998
UTM Est (X): 437630
UTM Nord (Y): 4620831

Classificació

Número de fitxa 08224 - 73
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XIV-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 005A00149
Fitxes associades:
[Mas Castellar de dalt](#)
[Capella del mas Castellar](#)
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: ds., 01/12/2001 - 01:00

Descripció

Masia de planta rectangular orientada de oest a est, en un replà inferior dins el conjunt arquitectònic format per el mas Castellar de dalt. La distribució d'aquest mas segueix una estructura de baixos més pis i golfes amb una coberta a doble vessant, aiguavessant als costats, sobre ràfec de llosa local. Els murs són de paredat comú, amb algunes pedres carejades i rejuntat de morter d'on destaca la presència de grans pedres cantoneres, situades als angles del mas. A la façana central trobem la portalada amb una llinda monolítica i brancals de carreus ben treballats; a ambdues bandes s'obren també un seguit d'obertures rectangulars, una per banda i quatre finestres a la resta de pisos, de tamany similar amb llinda monolítica i brancals de carreus ben tallats i de lleixa motllurada que acaben d'organitzar simètricament la façana. La distribució interna del mas ha estat parcialment alterada al convertir tot aquest edifici en estables per el bestiar, concretament bòvids. El cos afegit de la dreta de la façana principal, és de planta rectangular, de petites dimensions i amb coberta a dues vessants també utilitzat per a les funcions ramaderes. Davant l'edifici hi ha un petit espai obert o era que actualment ha perdut el seu ús.

Història

La història i genealogia de l'anomenat mas Castellar de baix es troba estretament lligat al gran mas Castellar de dalt, situat sobre un replà a pocs metres de distància de l'altre edifici ja citat. Les evidències documentals del Castellar de baix es remunten al fogatge del 1553, moment en que apareixen els noms de 14 famílies de la parròquia de Sant Pere de Valldeneu d'on es destaquen els noms de: Miquela Castellar Subirà i Elisabet Castellar Jussà. L'aparició d'aquest topònim "jussà" indica la possible existència d'un segon mas, també pertanyent a la família Castellar situat més o menys a prop de l'anterior i que podria correspondre al mas inventariat. La família Castellar fou una de les famílies més importants de l'Alt Congost atresorant gran quantitat de béns i propietats des de l'edat mitjana fins època moderna. Pel mas Castellar de dalt la primera referència documental la trobem al 1240, moment en que es situa aquesta domus dins l'adscripció de la parròquia de Sant Pere de Valldeneu. Aquest mas havia estat identificat com el possible casal o Domus del Congost, esmentada en diversos moments en la documentació i que no ha estat localitzada. No es conserva documentació concreta per el Castellar de baix, però tant per les evidències arquitectòniques com per els paral·lels establerts amb l'altre mas, es pot dir que hauria experimentat una època de revifalla econòmica cap els segles XVII i XVIII, moment en què s'ampliaren les estructures arquitectòniques del conjunt.

Bibliografia

PLADEVALL, A. Els casals del Congost, Santa Coloma. AUSA vol. I. (1968-1971).

PLADEVALL, Antoni. (1992). Orígens i formació del terme municipal de Sant Martí. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

SOLANS, Antoni. (1992). Notes i comentaris sobre Sant Martí de Centelles. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

